

**TESCİLLİ KÜLTÜR VARLIĞI
OLARAK
İLLER BANKASI
DURUM RAPORU**

**TMMOB MİMARLAR ODASI
ANKARA ŞUBESİ
HAZİRAN 2017
ANKARA**

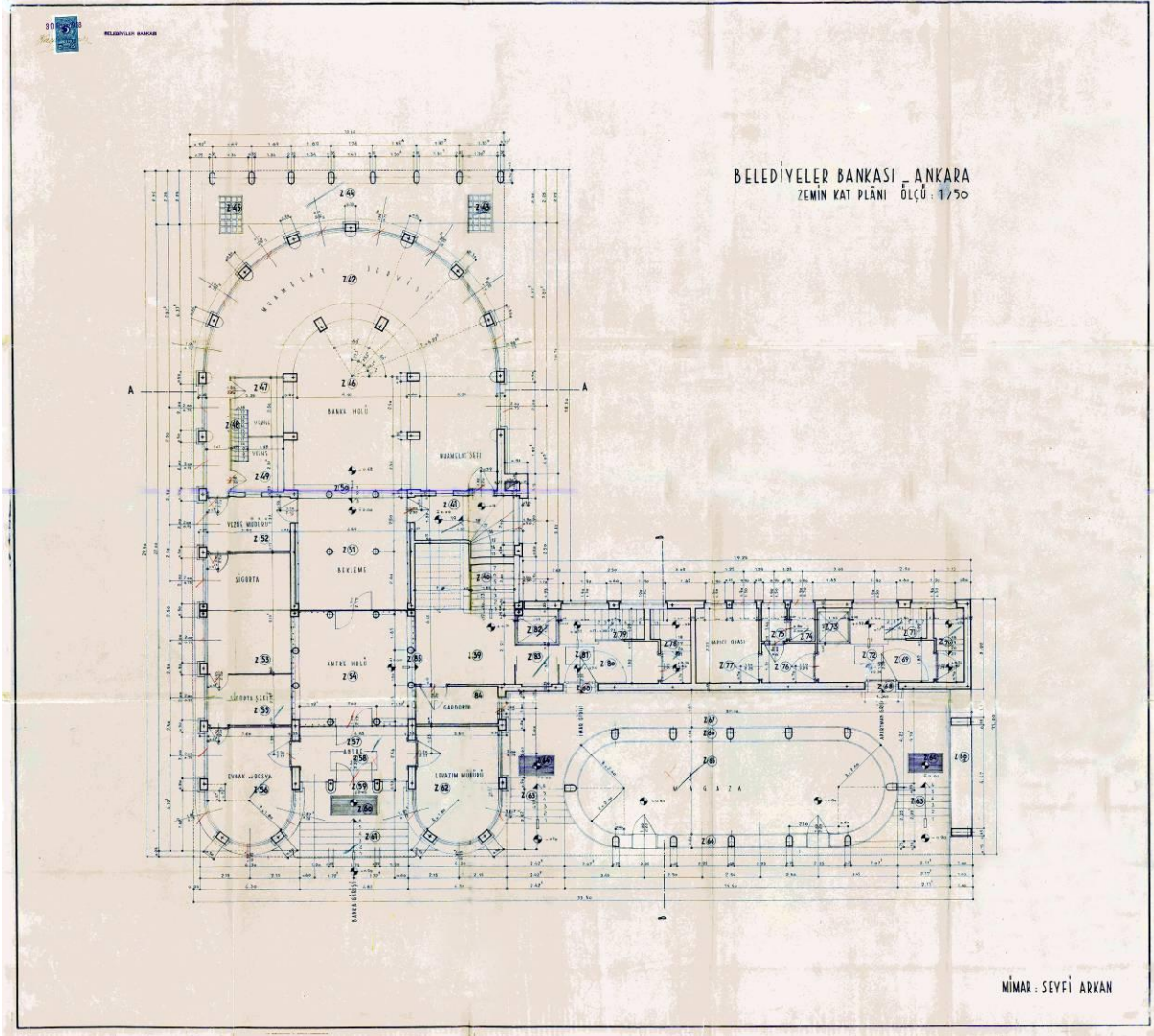
Belediyeler (İller) Bankası

Yapım Tarihi: 1935-1937

Yeri: Opera, Ankara

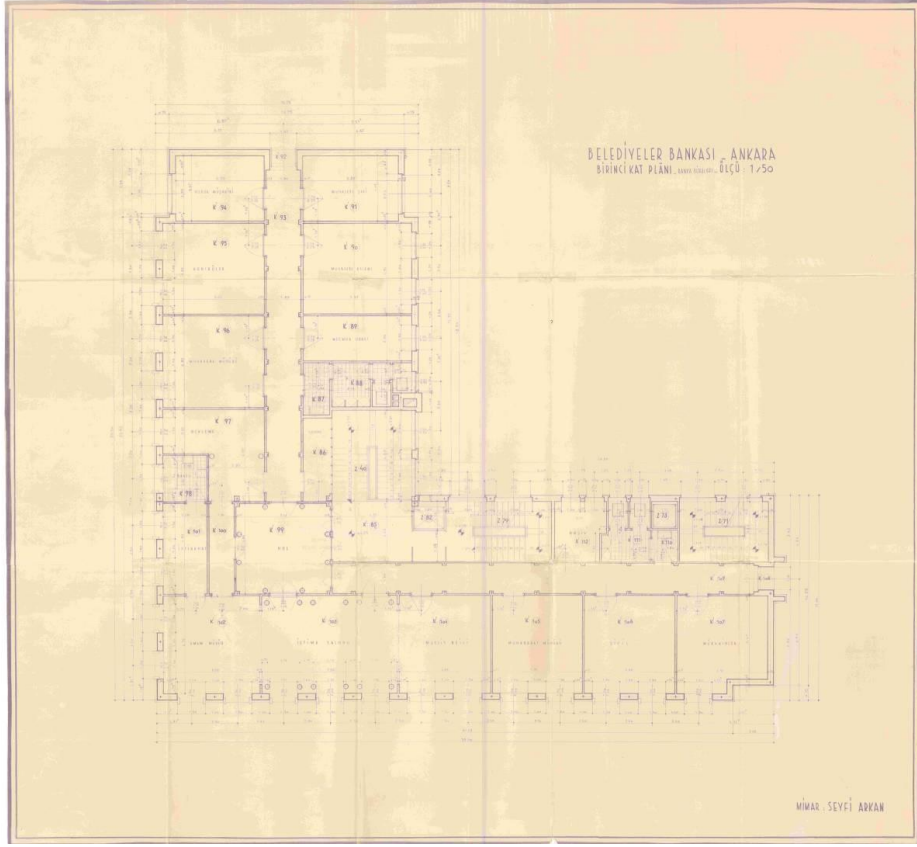
Mimar: Seyfi Arkan

Belediyelerin planlı imar işlerini finanse etmek üzere kurulmuş olan bankanın binası Türk ve yabancı onsekiz mimarın katıldığı bir yarışma sonucu birinciliği alan tasarıma göre yapılmıştır. L biçimindeki yapının bodrum, zemin ve birinci katları bankaya, ikinci katı İmar Fen Heyeti'ne ayrılmış, son kat da dört dairesel konut olarak tasarlanmıştır. Banka ve İmar'a ait girişler ayrı düşünülmüştür. Zemin katta yarım daire biçimle biten banka holü giriş aksındadır.

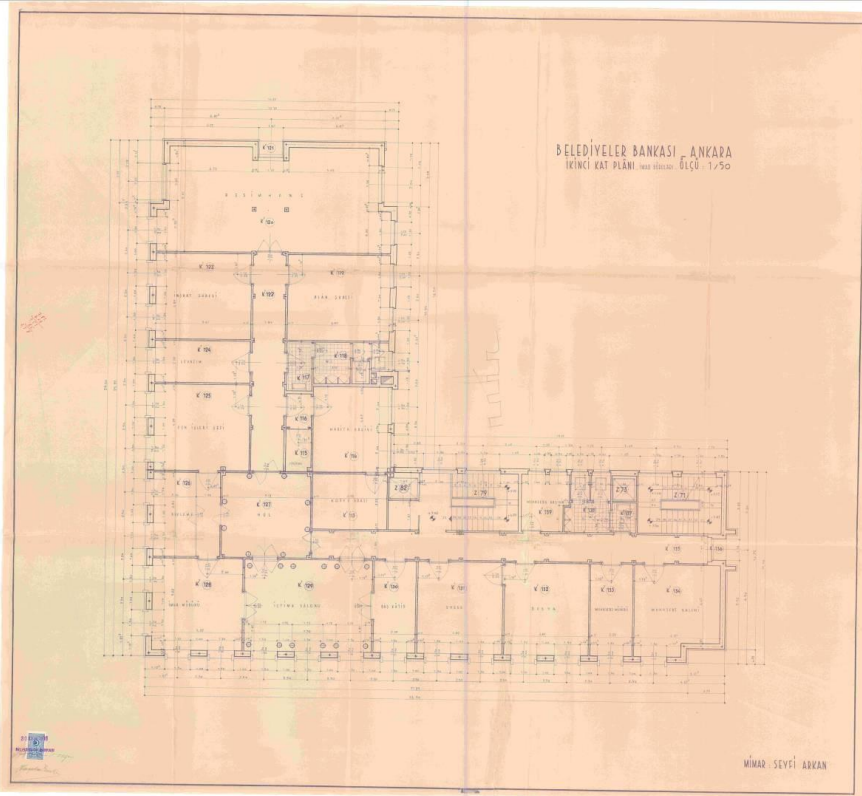

Şekil 1. Zemin kat planı

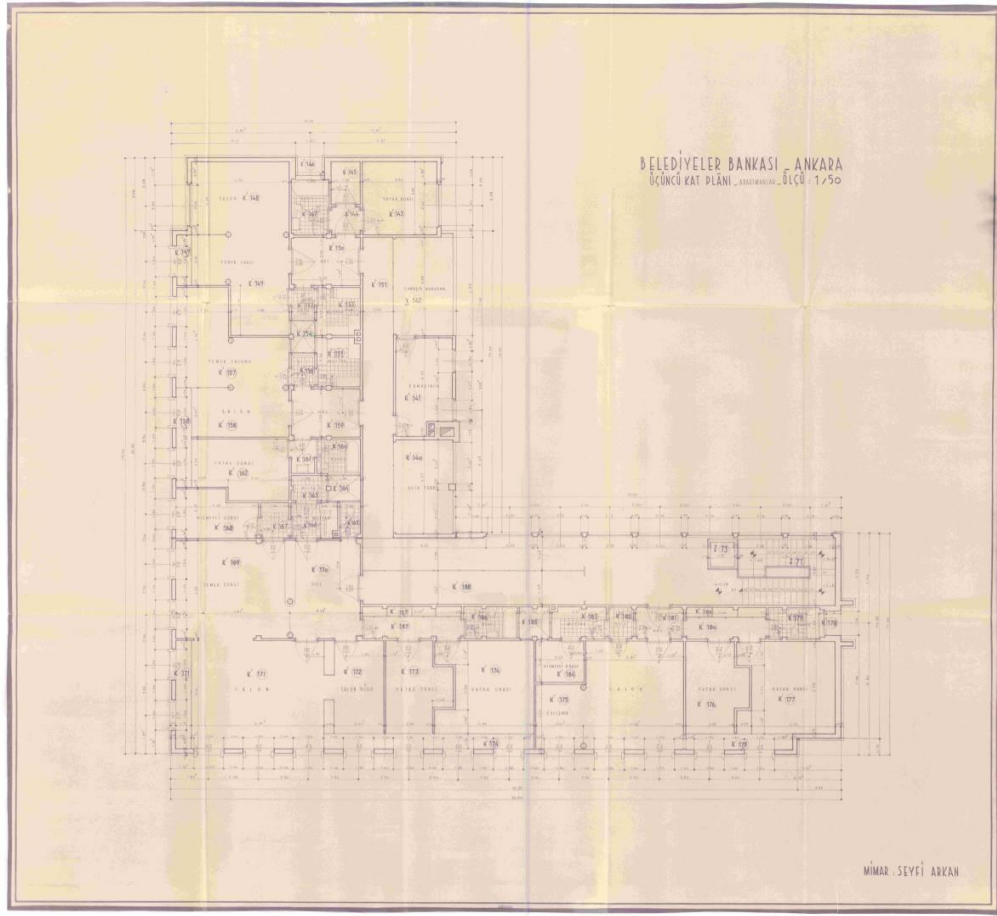
Ankara taşıyla kaplı üst kütle hem biçimlenme, hem de malzeme kullanımı bakımından, önden yapının bir podyum şeklinde üzerine oturduğu zemin kattan oldukça farklıdır. Üstte pencere sıralarının ve ince yivli taş kaplamanın dikey düzenlemesine karşın, altta yatay ve yuvarlatılmış çizgiler egemendir. Ana giriş yanlarda yarım daire çıkımlar arasına alınmıştır. Dükkân olarak tasarlanan girişin yanındaki dikdörtgen mekânın yarım daire biçimle biten uçları sonradan değiştirilerek dik açılı düzenlemeye dönüştürülmüştür.

Şekil 2. Birinci kat planı

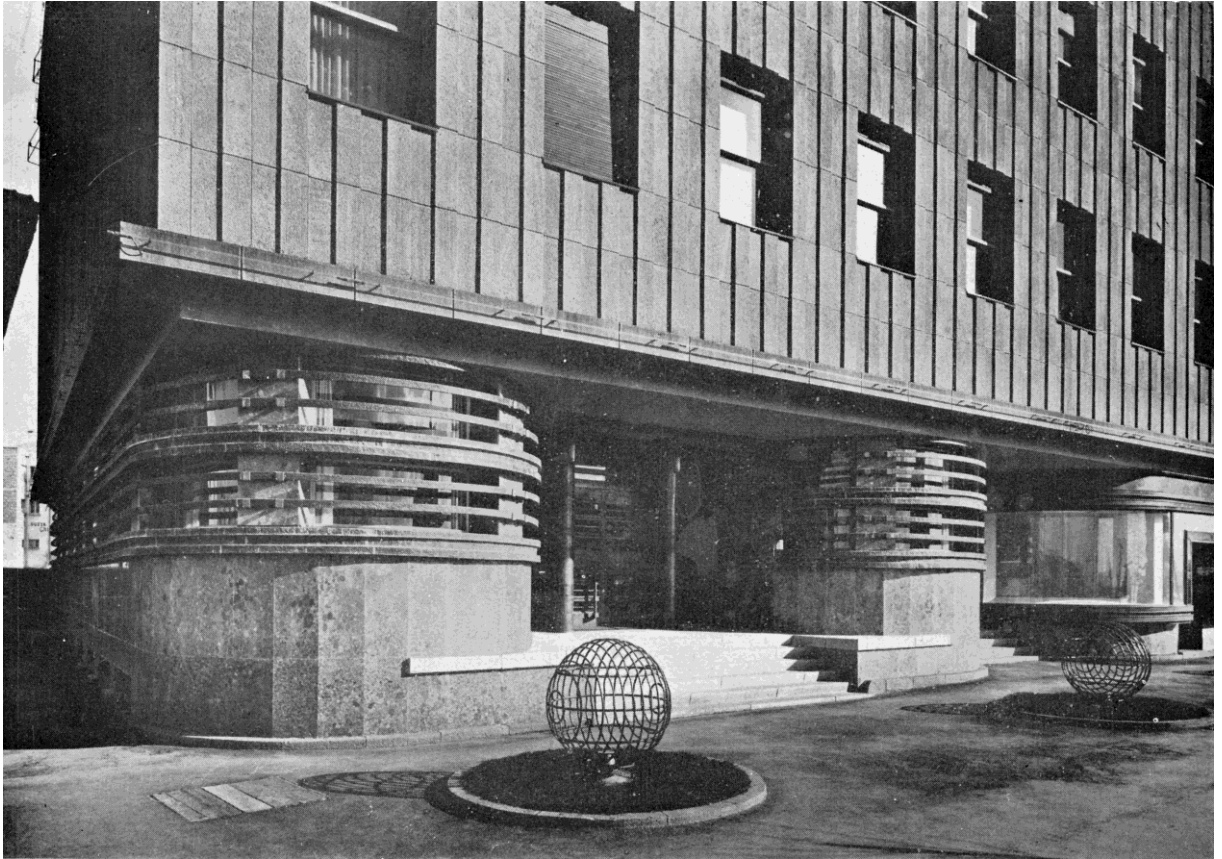
Şekil 3. İkinci kat planı

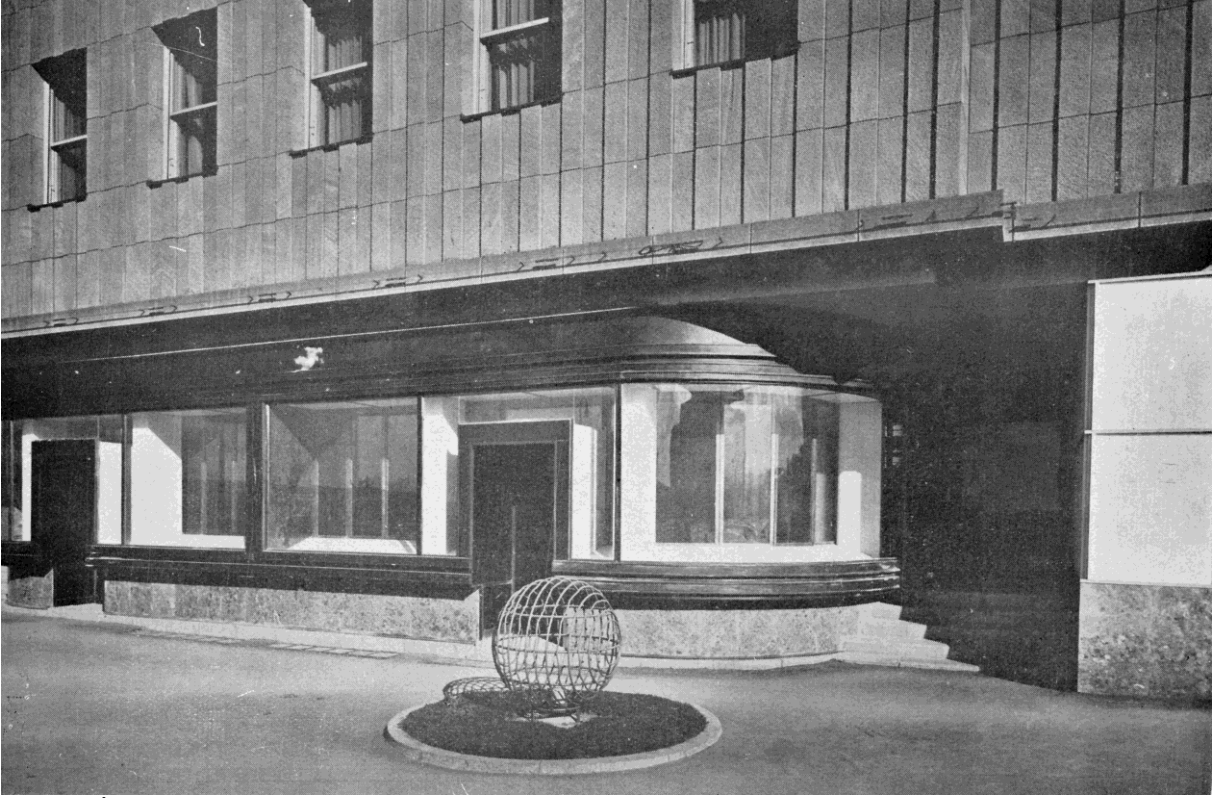
Şekil 4. Üçüncü kat planı

Şekil 5. İller Bankası Atatürk Bulvarından görünüş

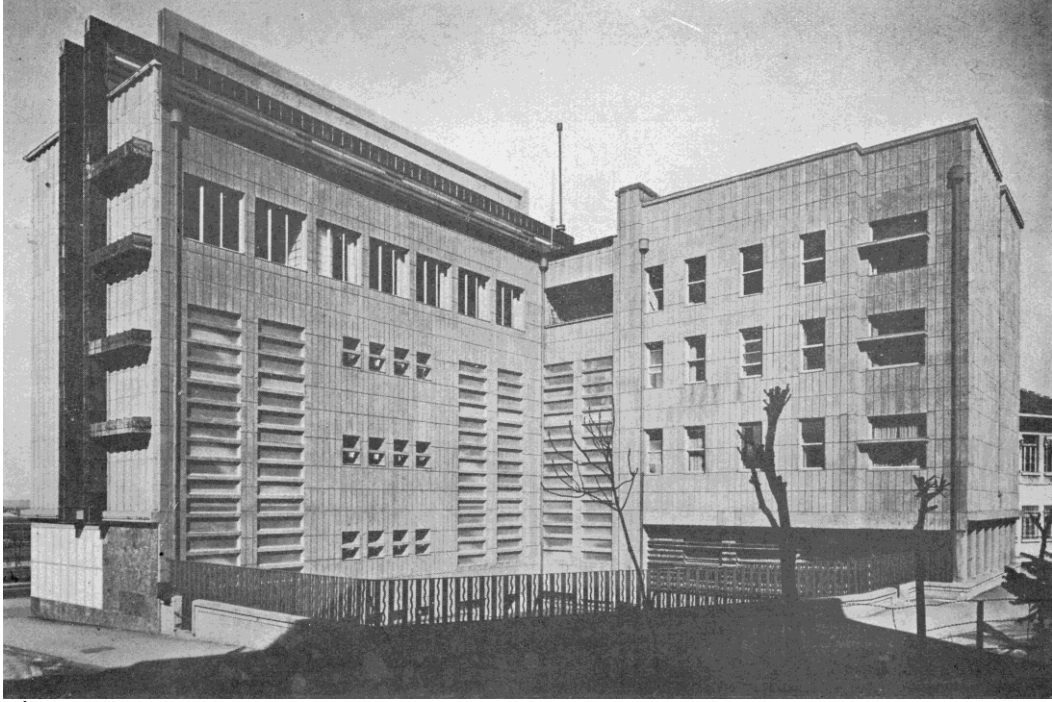
Şekil 6. İller Bankası ön cephe

Şekil 7. İller Bankası ön cephe

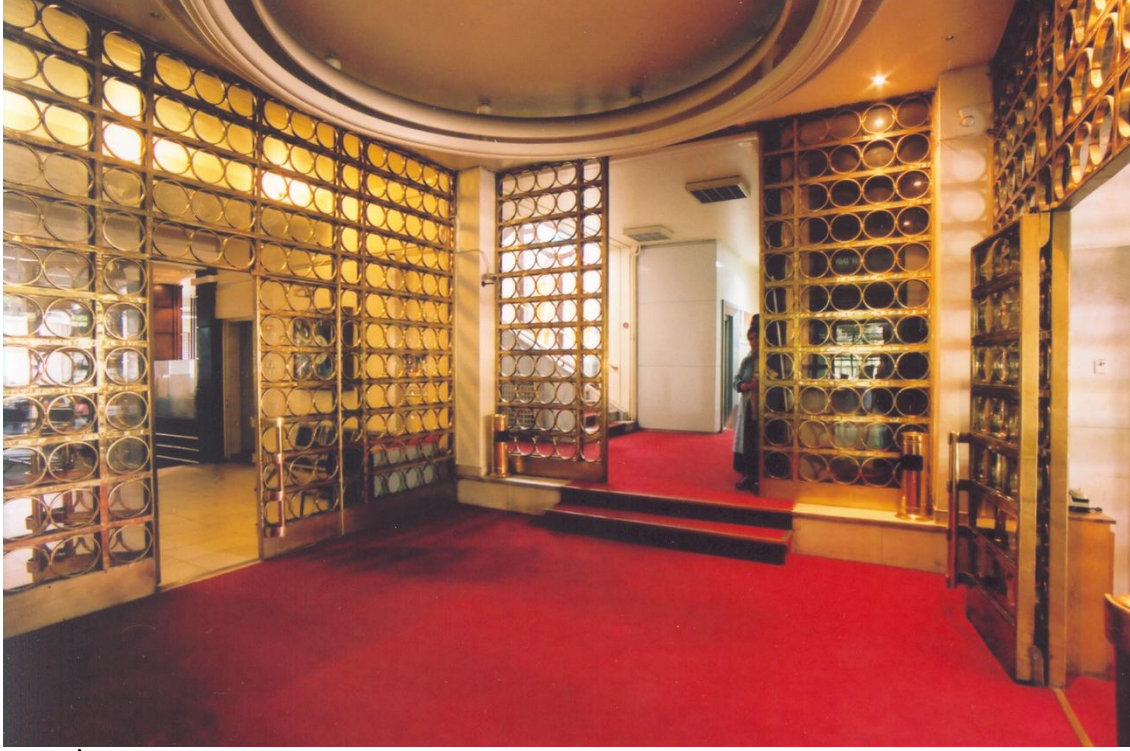
Şekil 8. İller Bankası ön cephe

Şekil 9. İller Bankası arka cephe

İyi ayrıntıları ve kaliteli malzeme kullanımı ile dikkati çeken bankanın girişinde ve holünde kristal cam yüzeyler, dairelerin kesişmesinden oluşan bronz korkuluklar, kartonpiyer tavan ve döşemelerinde mermer kullanılmıştır. Salonlar parke, hol, koridor ve ana merdivenin döşemeleri mermerle kaplıdır. Ön ve yan cepheler Ankara taşı, daha serbest pencere düzeni olan arka cephe piyer artifişyelle kaplanmıştır.

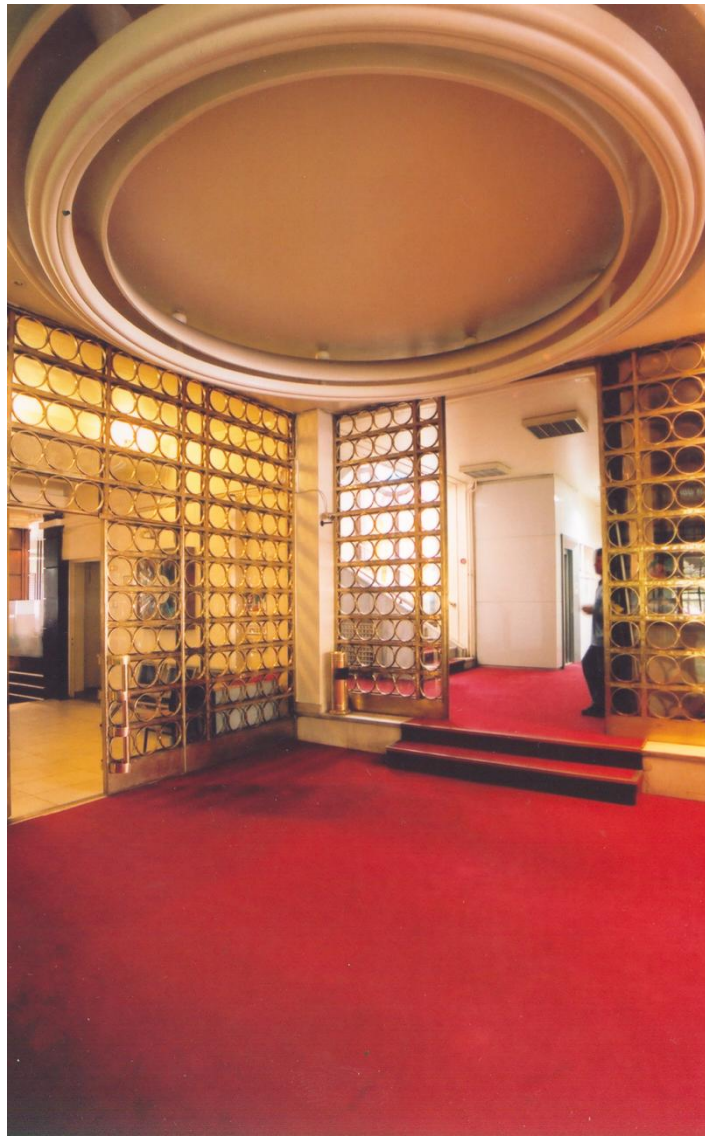
Yapının iskeleti betonarme, duvarları tuğladır. Arsa dolma ve çürük olduğu için yapı betonarme kazıklar üzerine inşa edilmiştir. Zemin kat döşemesinin bir kısmı ile üst kat döşemeleri asmolendir. Katlarda tesisat ve radyatörler gizlidir.

Şekil 10. İller Bankası giriş holü

Şekil 11. İller Bankası bankalar holü

Şekil 12. İller Bankası giriş holü

Şekil 13. İller Bankası hol

İLLER BANKASI KRONOLOJİSİ

1933 - 11 Haziran 1933’de Belediyeler Bankası ismiyle kurulması

1935 - Banka yapısı için uluslar arası yarışma açılmış ve Seyfi Arkan tasarımının birincilik ödülüne layık görülmesi

1936 - Seyfi Arkan’ın mimari projesinin onaylanması

1937 - İller Bankası inşaatının tamamlanması

1980 - Koruma Kurulunca 12.04.1980 tarihinde anıtsal kültür varlığı olarak tescil edilmesi

2005 – İller Bankası’nın restorasyonu

2010 - Ankara Yenileme Alanı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 31.03.2010 tarih ve 468 sayılı kararı ile Ulus Senti, Kale ve Samanpazarı Bölgesini kapsayan Geçiş Dönemi Koruma Esasları ve Kullanma Şartları belirlenmesi

2013 – Hergelen Meydanı Cami projesi sürecinin başlaması ve cami projelerinin Koruma Kurulu tarafından değerlendirilmesi

2014 - 28 Ekim 2014 tarihinde Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı tarafından “Hergelen Meydan Projesi kısmının hayata geçirilebilmesi için İller Bankası binasının yıkılmasının plana işlenmesi” talebi ile belediye meclisine gönderilmesi

2016 – Ağustos ayında İller Bankasının boşaltılması

07 Kasım 2016 tarihinde İller Bankası Binası etrafının paravanlarla kapatılmaya başlandığının tespit edilmesi; Ankara Büyükşehir Belediyesi Koruma Uygulama ve Denetim Müdürlüğü’ne, Kültür ve Tabiat Varlıkları Daire Başkanlığı’na yazı yazılarak İller Bankası binasının paravanlarla kapatılması ve binanın içindeki işlemlere ilişkin bilgi talep edilmesi; Kültür ve Turizm Bakanlığı Ankara 2 Nolu Koruma Kurulu Müdürlüğü’ne, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü’ne yazı yazılarak binanın paravanlarla kapatılmış olmasının ve bina içinde söküm işlerinin başlatıldığının tespit edildiği ifade edilmiş bu konuda müdahale edilmesi talep edilmesi; Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından İller Bankası binasının paravanlarla kapatılmış olması ve içeride söküm işlemlerinin başladığı, binanın tahrip edildiği gerekçesiyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’na başvurulması

14 Kasım 2016 tarihinde Ankara 2 Nolu Koruma Kurulu Müdürlüğü tarafından can ve mal güvenliği açısından ahşap kompozit levhaların konulmasına ilişkin 2317 sayılı kurul kararı alınması

16 Kasım 2016 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı Müzeler Genel Müdürlüğü Ankara 2 nolu Koruma Kurulundan son durum ile ilgili bilgi talep edilmesi

Aralık 2016 itibariyle cami inşaatının büyük bölümü tamamlanması

2017 – 03 Ocak 2017 tarihinde 07.11.2016 tarihli suç duyurusuna ilişkin 2016/157043 soruşturma dosyası üzerinden suça konu teşkil etmeyen iddiaya konu eylemden dolayı müştekinin dilekçesinin işleme konulmamasına kesin olarak karar verilmesi

14 Ocak 2017 tarihi itibarıyla de tarihi binanın cephesinde bulunan bakırlarının ve yağmur oluklarının tamamının yerinde olmadığı tespit edilmesi

17 Ocak 2017 tarihinde tahribatın devam etmesi nedeniyle bir kere daha Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurulmuş, tüm görseller ve bilirkişi tespit raporu dosyaya sonrasında sunulmuş ancak 2017/11459 sayılı soruşturma dosyası üzerinden "genel ve soyut nitelik arz eden dilekçenin işleme konulmamasına" kesin olarak karar verilmesi

18.01.2017 tarihinde Mimarlar Odası Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı ve Sekreter Üyesi Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurmuş, soruşturma 2017/11463 sayılı dosya üzerinden dilekçenin işleme konulmamasına kesin olarak karar verilmesi

26 Ocak 2017 tarihinde Mahkeme tarafından görevlendirilen Bilirkişi ve TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi üyeleri ile İller Bankası Binası etrafında, cephe yanlarında keşif yapılması

30 Ocak 2017 tarihinde bilirkişi raporu ile de binadaki tahribatın tescillenmesi; Kültür ve Turizm Bakanlığı Ankara 2 Nolu Koruma Kurulu tarafından 2429 sayılı kurul kararı ile ilgili kurumlarca mahallinde gerekli önlemlerin alınmasına, hırsızlık nedeniyle meydana geldiği anlaşılan tahribatı yapanlar hakkında 2863 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında yasal soruşturma açılmasına karar verilmesi

17 Şubat 2017 tarihinde Mimarlar Odası Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı, Sekreter Üyesi ve iki Yönetim Kurulu Üyesi tarafından İller Bankası'nın tahribata açık hale getirerek yapılan müdahalelerde sorumluluğu bulunan, kültürel mirasın yok olmasına neden olan, koruma yükümlülüğünü yerine getirmeyen tüm yetkililer hakkında ceza davası açılması talebiyle Ankara Cumhuriyet Savcılığı'na başvurulması,

2017/20269 sayılı soruşturma dosyası üzerinden "genel ve soyut nitelik arz ettiği" gerekçesiyle kesin olarak dilekçenin işleme konulmamasına karar verilmesi

31 Mart 2017 tarihinde Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından bina içinde yıkım, sökülme yapıldığı, yıkıntı ve molozların bahçe içerisine atıldığı, uyuşturucu bağımlısı kişilerin bina içinde görüldüğü ve bu kişiler için herhangi bir güvenlik önlemi alınmadığının tespit edilmesi; Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları Müzeler Genel Müdürlüğü'ne, Ankara 2 Nolu Koruma Kurulu Müdürlüğü'ne, Ankara Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Tabiat Daire Başkanlığı'na yazı yazılarak anılan tespitlerin aktarılması, tescilli yapıda güvenlik önlemlerinin alınmasının talep edilmesi

06 Haziran 2017 tarihinde eski Tekel Binasının yıkılması

14 Haziran 2017 tarihinde yapılan tüm suç duyurularının neticesiz kalması üzerine Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından konunun Anayasa Mahkemesi'ne taşınması

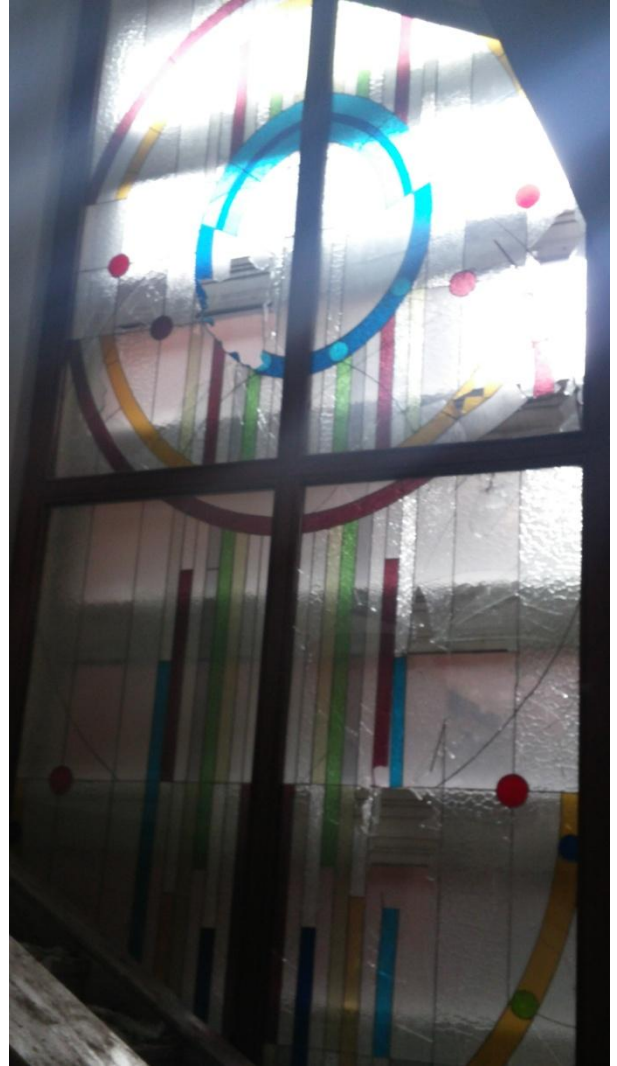
16 HAZİRAN 2017 TARİHİNDE İLLER BANKASININ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ TARAFINDAN YIKILMASI; Kültür ve Turizm Bakanlığı Ankara 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından "Tescilli İller Bankasının tescilsiz 6953 ada, 13 parselde taşınmasına ilişkin talebinin öncelikle nakli gerekli kılan

bilimsel ve teknik nedenlerin söz konusu parsellere ilişkin mülkiyet durum belgelerinin varsa ilgili kurumlar arasında yapılan mülkiyet devrinin veya kullanımına dair protokoller ile taşınmazın güncel rölöve çizimlerinin Kurula iletilmesi halinde değerlendirileceği” kararının 1068 sayılı yazısı ile Mimarlar Odası Ankara Şubesi’ne hitaben yazılması

18 Haziran 2017 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı Ankara 2 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu’nun kültür varlığı olarak tescilli bulunan İller Bankası Binasının yıkımı ve aynısının başka yerde yapılmasına ilişkin kurul kararının yürütmesinin durdurulması ve iptali talebi ile dava açılması

Şekil 14. İller Bankası hol

Şekil 15,16. İller Bankası giriş holü (Ocak 2017)

Şekil 17. Bankalar holü

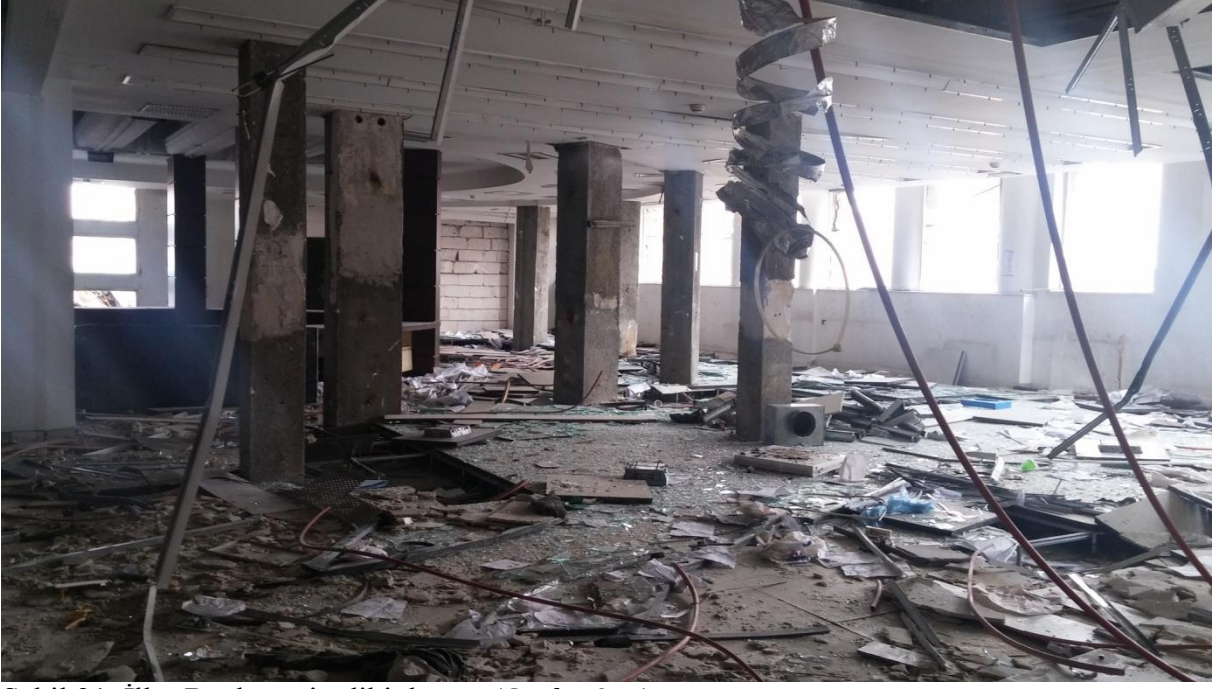
Şekil 18. Bankalar holü (Ocak 2017)

Şekil 19 İlker Bankası iç mekan

Şekil 20. İlker Bankası iç mekan (Ocak 2017)

Şekil 21. İller Bankası şimdiki durum (Ocak 2017)

Şekil 22. 23. İller Bankası iç mekan önceki ve Ocak 2017'deki durumu

Şekil 24. İller Bankası Atatürk Bulvarından görünüş

Şekil 25. İller Bankası cephe detayı şimdiki durum (Ocak 2017)

Şekil 26. İller Bankası cephe; şimdiki durum (Ocak 2017)

Şekil 27. İller Bankası cephe; şimdiki durum (Ocak 2017)

Şekil 28. İlker Bankası iç mekan şimdiki durum (Ocak 2017)

Şekil 29. İlker Bankası iç mekan şimdiki durum (Ocak 2017)

Şekil 30. İller Bankası cephe şimdiki durum (Ocak 2017)

Şekil 31. İller Bankası iç mekan şimdiki durum (Ocak 2017)

Şekil 32. İller Bankası cephe detayı şimdiki durum (Mart 2017)

Şekil 33. İller Bankası cephe detayı şimdiki durum (Mart 2017)

Şekil 34. İller Bankası şimdiki durum (Mart 2017)

Şekil 35. İller Bankası şimdiki durum (Mart 2017)

Şekil 36. İller Bankası (17 Haziran 2017)

Şekil 37. İller Bankası (17 Haziran 2017)